

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitors térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Lukács Géza.

Három évtizedet tölteni a közélet pályáján, Magyarországon, — olyan dolog, a mi akárhány közönséges embernek egész életfeladatát betölti.

De ha ezt a harmincz esztendő munkát a közélet terén nem csupán az eltöltött napok szempontjából kell mérlegelni, hanem tekintetbe kell venni azt az igazi buzgalmat és nemes ambíciót is, a mivel a közélet munkása folyton emelkedő pályáján betöltötte hivatását: akkor magasabb nézőpontra kell emelkednünk, ha az elmúlt három évtizedet érdeméhez méltó módon akarjuk ünnepelni.

Lapunk mult számában értesült róla a közönség, hogy Rimaszombat városa rendkívüli közgyűlés keretében emlékezett Lukács Géza vármegyei alispánnak, a város diszpolgárának harmincz esztendő közéleti működéséről.

Minket az ünnepelt férfit tisztelt személyéhez a hálás kegyelet emlékei fűznek, mert hiszen lapunk éveken át Lukács Gézában tisztelhetette felelős szerkesztőjét s mi, a kik az írói tollal az ő nyomdokaiba lépni szerencsések voltunk: az ő példáján szemléljük legtanulságosabban, hogy miként kell a közélet pályáján kitartóan és nemes buzgalommal előhaladni, miként kell azt a munkát, a mit a közügyek reánk rónak, mindig komolyan venni és legjobb tudásunk szerint teljesíteni!

Lukács Géza alispán az ő pályáját a közigazgatás terén kezdette, tehát olyan téren, a mely a történelmi multak nagy örökségén indulva, nemcsak szakembert kíván a hivatalviselőtől, hanem egész embert, a ki a szakszerűség korlátain túl emelkedve, emberi szívet és lelket is visz az ő munkájába. Ezért tartották mindenkör olyan fontosnak a közigazgatás pályáját és ezért nem könnyű ezen a téren maradandó nyomokat hagyni maga után.

De ha egész ember veszi kezébe a munkát, a ki tisztább ambícióval törekszik a közéleti munka taposó malmában is kikeresni azokat a nemesebb szempontokat, a melyeknek magaslatáról egy városnak, egy vármegyének közszellemét jobban bevilágíthatja: akkor meg is fogja találni a módot arra, hogy az ő munkája,

az ő közéleti pályája olyan nyomokat hagyjon maga után, a melyekre százan és ezren hálával és elismeréssel tekintsenek s erről a pályáról az legyen a közvélemény szava, hogy ez jól végzett pálya.

Ilyen pályát mutat nekünk az a három évtized, a melyre ünnepeltünk visszatekinthet.

Ilyen pályán haladt előre, — fölfelé a megyei közigazgatás pályáján a legmagasabb fokig, a meddig a személye iránt megnyilvánuló közbizalom fölemelhetette.

De Lukács Géza nem elégedett meg soha azzal a munkával, a melyet a hivatalos kötelesség eléje szabott, hanem talált a társadalmi téren is elég teret az ő sokoldalú és nemes irányu tevékenységének kifejtésére.

Első sorban kivette a részét Rimaszombat város közügyeinek előmozdításából. A közgyűléseken és azokon kívül alig volt a városnak olyan ügye, a hol működésének nyomaival nem találkoznánk. Elősegítette beszédeivel, tanácsaival és ha kellett, személyes közbelépésével a városnak minden irányu fejlődését és évekkal ezelőtt elismerték ezt a város polgárai, mikor a sok érdemet szerzett megyei tisztviselőt városunk diszpolgárai sorába iktatták.

Működési körét kiterjesztette az iskoláigyre, mikor a rimaszombati elemi és polgári iskolák gondnokságának elnöki teendőit elvállalta és azokat mindenkör buzgalommal, érdeklődéssel végezte. De érdeklődése kiterjedt a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumra is, a melynek néhány éven át mint az igazgatótanács tagja igyekezett ügyeit előmozdítani; ujabban pedig *Bornemisza László* főispán után társelnöki tisztjét vállalta el.

Nem hiányzott soha onnan, a hol egyházának ügyeit intézték s az autonóm egyházi élet ott látja őt vezérlő harcossai sorában; bár egész megjelenését a nemes, komoly türelem, a mások meggyőződésének tisztelete jellemzi.

A közhasznú társas intézmények sorában különösen szíven viselte a rimaszombati kaszinó, utóbb vármegyei kaszinó ügyét, a melynek belső működésében élénk részt vett, érdeklődését és figyelmét annak fölvirágoztatására fordít-

ván. Az ujon átalakult vármegyei kaszinó sietett ügyeinek élére állítani a vármegye érdemdús alispánját, mint a vezető igazgatóság egyik tagját.

Az intelligens osztályok társadalmi élete mellett mindenkör szíves figyelemben részesítette a polgárságot, érdeklődött annak ügyei és dolgai iránt és a mikor a polgári vagy a kath. olvasóegyletek valamelyikében ünnepeltek, ott Lukács Géza rendszeren megjelent és részvételével tanusítá irántuk érzett érdeklődését.

Elmondhatjuk, hogy évtizedek során keresztül nem volt olyan társadalmi, politikai vagy másféle közügy megyénk határain belül, a melyből ünnepeltünk ki ne vette volna a maga részét vagy mint vezető, vagy mint tényleges szereplő, vagy mint a társas élet szellemi nivóját emelni törekvő, a ki megjelenésével és hozzájárásával minden nemes és jó ügynek fejlesztését, diadalra juttatását buzgón elősegítette.

Ennyi buzgó, kitartó munkálkodás a mások javára, a közügyek oltárán megtermé számára a leglelsőbb elismerést is, mikor *Ófelsége* a király néhány év előtt Lukács Géza nemességét megerősítette és „Kövecsesi“ előnevet engedélyezte az ő és családja részére. A kik ismerték, azok előtt nem volt ujság az, hogy a nemes tettek piedesztáljára évtizedek óta fölemelkedő férfit nevében is nemessé lőn királyának kitüntető kegyéből.

Ha most végigtekintve a letolyt harmincz esztendő hosszú sorozatán s az évfordulókor: márczius hó 28-ikán magunk előtt elvonulni látjuk a hivatalos munkának kitartó, alapos elvégzését s a társadalmi, egyházi és iskolai ügyekben mindenkör buzgó érdeklődését: akkor elmondhatjuk, hogy mindenből kivette a részét, a mi jó, nemes, üdvös, közhasznú volt e város és vármegye határai között és három évtized látta őt a mások javát, a közügyeket munkálni és azokban buzgó, önzetlen fáradozást kifejtteni.

És elmondhatjuk, hogy méltó volt és méltó polgártársai tiszteletére, a ki az ő ügyeik végzésében mindenkör igazi férfinak mutatkozott.

Az üdvözlők sorozatába mi is teljes szívvel-lélekkel beállva, meghajtjuk az ünnepelt férfit *előtt lapunkat*: eszméink zászlóját.

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége folyó hó 26. és 27-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését Bornemisza László főispán elnökleite alatt.

Ez alkalommal is épen úgy, mint a multban, elmondhatjuk és nyomatékosan ismételtethetjük, hogy minden oly alkalommal, midőn alkotmányunk megvédéséről volt szó, vármegyénk közönsége a pártpolitika félretételével egyértelmű lelkesedéssel szállt sikra és hozta meg bölcsen egyhangu határozatait.

Most is azzal a gondolattal seregettek össze törvényhatósági bizottsági tagjaink, mert borus fellegekkel borította el a tavaszi szellő hazánknak az utóbbi időkben már-már derengő égboltját.

Meg is látszott az aggodalom a törvényhatósági bizottság minden egyes tagjának az arcán és hazafias ellenzékünk is megértette a nehéz helyzet nyomasztó hatását s még legkisebb jelét sem mutatta annak, hogy a válságos helyzetben a 67-es párthoz tartozó nagy többséggel ellentétes állást foglalt volna el.

Külömben az ellenzékhez tartozó vezető férfaink már az állandó választmányi ülésen hasonló állást foglaltak el s nyilatkozataikban fényes tanujelét adták annak, hogy akkor, mikor a haza veszélyben forog, félre teszik a pártpolitikát és összetett erővel foglalnak állást és fognak kezdet a más párthoz tartozókkal együtt az alkotmány megvédelmezésére.

Nem volt tehát okunk ezek után az aggodalomra, de mégis úgy nyomta valami kétely a lelkünket, hogy nem fogja-e valami megzavarni azt a szép harmóniát, mely az állandó választmányi gyűlésben az egyhangu határozat meghozatalánál felhangzott.

Örömmel közöljük, hogy a vélemények az állandó választmányi üléstől lefolyt időszak alatt sem változtak; mert a parlament többsége, az összkormány és a kormányelnök iránt kifejezett és az állandó választmányi ülés elé beterjesztett bizalmi indítvány a közgyűlésen is egyhangulag fogadtatott el.

A hazafias lelkesedéssel, finom jogi

érzékkel és ékes tollal megírt indítványt *Mihalik Dezső* Coburg hercegi főügyész, megyebizottsági tag nyújtotta be, melyet a felolvasásnál élénk zajos és lelkes teteszéshanggal kísért a megyebizottsági közgyűlés. A felolvasás után a határozati javaslatnál némi módosítást ajánlott és kért az elnöklő főispán, tekintettel az utóbbi időkben szárnyra kelt békés kibontakozási hírekre. Két ellenzéki képviselő ugyan pártállásánál fogva nem tehette magáévá a módosítást, de ezzel kapcsolatosan kijelentették, hogy az ellen nem tesznek kifogást és nem ellenzik a határozatnak egyhangulag való kimondását.

Ezek után tehát a határozat egyhangulag lett meghozva, az elnöklő főispán által enuncziálva és erről a kormányelnök ily értelmű táviratban nyomban értesítve.

Gömör- és Kishontvármegye közönsége tehát ismételtelen beigazolta, hogy e nehéz kérdésekben mindig megőrzi hazafias komolyságát és a békeség útján mindig ahhoz a célhoz jutott el, hol minden egyes magyar embernek egyetemesül hazafias kötelesség.

Ezek után reátérünk a gyűlés lefolyására:

A gyűlést a vonat késése folytán az elnöklő főispán délelőtt 10 óra 30 perczkor nyitotta meg, szép megnyitójában megemlékezvén arról, hogy az ismét bekövetkezett kormányválság komoly aggodalomra ad okot. Felkéri ennél fogva a törvényhatósági bizottság megjelent tagjait, hogy úgy mint a multban, most is e kérdésnél szokott hazafias higgadt tárgyilagossággal és bölcsen hozzák meg határozatukat. Majd kéri az erre vonatkozó beadott indítvány és az állandó választmányi ülés határozati javaslatának felolvasását. Erre dr. *Fornét Gyula* vmegyei főjegyző olvasta fel az indítványt és a határozati javaslatot, melyet szószertint közlünk:

„Gömör- és Kishontvármegye törvényhatósága az országgyűlés nagy többségének, gróf *Khuen Héderváry Károly* kormányelnöknek, az az összkormánynak a véderőjavaslat módosítása kérdésében elfoglalt álláspontját lelkesedéssel magáévá teszi. Ennek keresztülvitele érdekében nemcsak feltétlen bizalmáról értesíti, hanem hazafias örömmel elvárja, hogy az e kérdés körül támadt alkotmányválságban hazánk függetlensége érdekében törvényhozásunk nagy többségével annak határozatiilag nyilvánított bizalma mellett, a legnagyobb erélylyel helyt áll.”

dot alapitson, neveljen fel és hagyjon maga után hátra e földön.

A mennyit tudunk az elhunyt élettörténetéből: e szerint a szomszédos Jánosi községben született és az éles eszű, komoly s nemes ambíciótól duzzadó kis fiút Rimaszombatba adták fel iskolába. Már az első időkben feltűnt kiváló képessége tanárainak s nagy szorgalmával, tehetségével és példás magaviseletével az egész tanári karnak magára vonta figyelmét s már e zsenge korban szép jövőt jósoltak neki, mely célhoz még inkább ösztönözte és segítette, a mai korban már csak ritka embernél található szép erény is, az Istenbe vetett hit és a vallássságnak külsőleg is minden szégyen nélkül való folytonos gyakorlása. Így érdemelte ki ő is méltatlanul a „bigott” nevet, mely azonban a művelt elem előtt őt nem kisbebitette, de sőt még egy fokkal emelte, s hogy *Molnár József* minden vasárnap eljárt az Isten házába, ezért a mindenható meg is jutalmazta, mert végső perczében minden szenvedés, fájdalom és zuglódás nélkül fogta le szemeit a halál és nem vont ránczot jószágos arczára sem.

A milyen békés és harc nélküli volt az élete, olyan volt tehát halála is. Az árván maradt család tehát ebben az Isteni különös rendelésben és az általános megnyilatkozó őszinte nagy részvételben némi balzsamos gyógyírt találhat szenvedő és sajtó szívére.

A javaslat felolvasása után *Szentiványi Árpád*, *Kubinyi Géza*, br. *Hámos László* és *Putnoky Mór* megyebizottsági tagok szölkak röviden a javaslatához, mely után az egyhangulag lett elfogadva. Ezután a *Hánvay Zoltán* indítványára hozott javaslatot olvasta fel a főjegyző, melyet a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadott el.

Ezután a főispán *Szakall Istvánt* tb. aljegyzővé, *Hegyessy Istvánt* és *Kubinyi Lászlót* pedig tb. szolgabírókká nevezte ki. *Kubinyi Géza* országgyűlési képviselő pedig egy indítványt terjesztett elő, hogy az alispán utiátalánya emeltesse fel és addig is, míg a miniszter a többlet költségvetésébe felveszi, a vármegye valamelyik alapjából január 1-sőre visszamenőleg is folyósítsa. A szépen megokolt indítványt a közgyűlés, tekintettel az alispánnak a közigazgatás fejlesztése körül kifejtett munkásságára és sok kiutazására, egyhangulag fogadta el.

Felolvastatott ezután dr. *Balogh Ákos* rimaszécsi járásbeli szolgabíró lemondási kérvénye, ki betegségére való hivatkozással állásáról lemond. A közgyűlés a lemondást elfogadta.

Majd *Máriássy Gyula* nyustyai járásbeli főszolgabíró előléptetése iránt tett állandó választmányi javaslat fogadtatott el, mely szerint *Máriássy* 15 évet betöltött főszolgabírói szolgálata után a törvény szerint igényt tarthat az előléptetésre. A közgyűlés figyelemmel *Máriássy* főszolgabíró dícséretes szolgálataira, őt a VII-ik fizetési rangfokozatba előléptette.

Az alispán által előterjesztett költségvetés és számadásokat a közgyűlés észrevétel nélkül fogadta el.

Gróf *Achrenthal* Alajos elhunyt külügyminiszter elhunyt felett a vármegye közönsége részvétét nyilváníttja s erről özvegyét, ki magyar grófnő, értesíteni határozta el.

Mint különös és fontos tárgyat ki kell emelnünk Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete azon határozatának elbírálását, mely szerint a város képviselőtestülete, a városi tisztviselők részére a nagy drágaság folytán, a beruházási kölcsönből, a mit a város csatorna, vízvezeték stb. célokra vett fel, nagyobb összeget szavazott meg fizetés-kiegészítés czimén.

Bár a jelenlévő polgármester igyekezett ez ügyet teljesen megvilágítani és a határozat intencióját a képviselőtestület nagylelkűségének tulajdonította, s továbbá a visszapótlás körül az aggályokat is igyekezett eloszlatni; mindennek dacára a közgyűlés a képviselőtestület határozatát nem hagyta jóvá. Nevezetesen az erre vonatkozó miniszteri rendelet értelmezése, de a törvény szerint is a rend. tan. város polgármestere nem sorozható a VII-ik fizetési osztályba, a főjegyző és rendőrkapitány pedig a VIII-ik rangosztályba.

Joga van ugyan a városnak szorgalmas és arra érdemes tisztviselőjét jutalmazni személyi pótlék vagy más czimén, de elő nem léptetheti. Külö-

TÁRCZA.

Csizi MOLNÁR JÓZSEF.

Nagy halottja van Rimaszombat városnak, nagy a ref. egyháznak, nagy a jogász világnak és ügyvédi karunknak, de különösen nagy halottja van a pótolhatlan veszteséggel sújtott, mély gyászba és bánatba döntött családnak, a vármegyének és mindazon köröknek, hol a megboldogultra több mint egy negyedszázadon át nélkülözhetlen nagy szükség volt.

Nem sértjük meg nagy halottunk kegyeletes emlékét akkor, midőn megemlékezésünkben a megboldogultat úgy állítjuk oda az utókor elé, hogy az egyszerű sorsból kiváló képességével, ritka puritán becsületességével és ernyedetlen szorgalmával magát magas polczra önérejjével felküzdött *Csizi Molnár Józsefet* ma délután kísérik ki utolsó útjára és menjünk el mindnyájan neki megadni a végtisztességet, mert nagyon is rászolgált arra, hogy immár nemes lelke magasba szállta után kihült földi maradványait, az ő tiszta emberi munkás életének megfelelőleg méltó gyász keretében adjuk vissza annak az anyai édes földnek, melyből a vallás szerint, az Isten őt is egy örömben gazdag és értékes élettel ajándékozta meg, hogy egy szép csalá-

Molnár József midőn a rimaszombati algimnáziumot elvégezte, a híres sárospataki collégiumba került tanulmányait folytatni, hol mindvégig, a jog befejezéséig kitűnő tanuló volt. A jog elvégzése után Rimaszombatba *Csieder Károly* híres ügyvédi irodájába vétetett fel, majd pedig mint közjegyzői helyettes is működött, midőn közben már az ügyvédi vizsgát is kitűnő eredménnyel letette. Nagyon is felemlítendő momentumnak kívánjuk életéből kiemelni, hogy sok tanulmányai közepette az egyévesi önkéntesi évet is leszolgáltatta s a tiszta magyar fiu ez alatt az egy év alatt teljesen elsajátította a német nyelvet is és a tiszti vizsgát e nyelven szintén kitűnő eredménnyel letévé, mint tartalékos közös hadseregbeli hadnagy került haza vármegyéjébe, a mi akkor még nagy szó volt.

Ügyvédi irodát mestere *Csieder Károly* halála után nyitott, kinek nemcsak nagy szellemét, de forgalmas ügyvédi irodáját s ezzel együtt, mint arra teljesen méltó ember, legrégibb pénzintézetünk, a Rimaszombati Takarékpénztár ügyészségét is örökölte.

Mit szóljunk az ő életéről, tevékenységéről és társadalmi szerepléséről.

Erre megfelelő tollal mi nem rendelkezünk, mert arra csak az ő virágos tolla lett volna képes, mely hideg kezéből már kihullott az emberi jogok megvédésében lefolytatott kemény harcban, mely nagyobb lelki és testi erőt kö-

nösen pedig nincs joga a városnak ahhoz, hogy a felvett beruházási kölcsönből a tisztviselőket javadalmazza, mert azt más célra, mint a mire fel lett véve s annak idején e feltétel mellett hagyta jóvá a vármegye a képviselőtestület határozatát — elkölteni nem szabad.

Helyszüke miatt a többi tárgyról nem referálhatunk.

Hanvay Zoltán indítványa.

A kipróbált 67-es lelkes hazafi, a nagy jogász és aranytollu publicista egy önnálló indítványt adott be a vármegyei közgyűlésre. Mi ennek az indítványnak fontos közjogi értéket tulajdonítunk s azért azt megörökítésképen, s hogy mindenki olvashassa külön a következőkben közöljük:

Tekintetes Vármegyei Közgyűlés!

Habár végleg visszavonultam a nyilvános közélet teréről; ez nem jelenti azt, hogy az által Hazánk létérdeke iránt való érzéket is elveszítettem volna, valamint azt sem, hogy lemondtam volna azon jogomról, hogy mint a nemzettest egyik atómja szavamat fel ne emelhessem akkor, a mikor Hazánk alkotmányán — legalább látszólag — idegen befolyás beavatkozása által sérelem esik. Ha egészségem engedné; élőszoval terjesztettem volna elé indoklásával együtt határozati javaslatomat. Így azonban méltóztassék megengedni, hogy azt írásban tehessem.

Hazánk háromszinü lobogójának fehér mezéjén — habár látatlanul — ezen hármasszójú jelszó van beszöve: „Istenért, Hazáért és a Királyért.“ Tanúsága ennek Hazánk több mint ezeréves történelme.

Most tekintetes Vármegyei Közönség! alkotmányunk súlyos sérelmet szenvedett. Jól értsük meg a kérdést. A sérelem nem a magyar kormány elbocsátásában van. Ez a királynak elvitázhatatlan joga. Hanem abban, hogy ez jogosulatlan, idegen tanácsadók befolyása folytán történt. Még pedig félreismerhetlenül első sorban a közös hadügyminisztérium, a kinek kétségtelen kötelessége ugyan a véderő érdekeinek a gondozása, de a kinek a keze az 1867. XII. törvénycikk által meg van kötve s a kinek ezen határon túl a magyar alkotmányba való beavatkozásra semmi joga sincsen. Azon kör, a melybe jogtalanul beavatkozott egyedül csak a magyar nemzetre és annak királyára tartozik. Ez az ujonczmagajánlás és a véderő megállapításának a kérdése.

Egész hosszú életem tanúbizonysága annak, hogy sohase voltam híve annak a nemzeti erőkkel számot nem vető, meggondolatlan hazafiúi túlfelbuzdulásnak, a mely fejfel rohanva a falnak koczkára teszi az evoluzionális haladást és a nemzeti erők fokozatos fejlesztését. De

tanúsága annak is, hogy bennem ép úgy megvan a Haza lángoló szerelme, a mint megvan a királyhűség is. Hiszen Deákpárti voltam mindig és az vagyok ma is. De éppen ezen kettős indoknál fogva mélyen elborul a lelkem, hogy — legalább a külső tünetek szerint — ezen két életető állameszme letörésére sikerült idegen jogosulatlan befolyásnak a mi jó öreg királyunkat ez idő szerint úgy megtéveszteni, hogy jelen váratlan állásfoglalása olyan színben tűnhessék föl: mintha a magyar állam alkotmányos jogainak csorbitásával azon kapcsolatot akarná megglazitani, a mely eddig közös üdvre a nemzetet királyával összefűzte. Teljesen meg vagyok arról győződve, hogy ez csak idegen, jogosulatlan és rossz tanácsadók által okozott mulékony lidércnyomásnak a hatása — és hogy ez a hivatott magyar államférfiaknak — (a kiknek kétségtelenül segítségére fog jönni a mi felejthetetlen Nagyasszonyunknak — az igazi magyar Szent Erzsébetnek, felejthetetlen királynénknak, a ki Deák Ferencz ravatalánál szivből fakadt könnyével áztatta a nemzeti és királyi hála nemes plántáját, a nemes szelleme) — felvilágosításai folytán ismét rendes kerékvágásba kerül minden.

Mindezek dacára tekintetes vármegyei közgyűlés! nem habozom kimondani, hogy a helyzetet rendkívül komolynak látom. Mert ezen felvilágosítások eredményétől függ az, hogy valóban szent és sérthetetlen-e a magyar alkotmány, avagy csak haszontalan rongy az egész Corpus Juris Hungarici? — Én tek. vármegyei közgyűlés, teljes hitemmel az első hiszem. Mert lehetetlennek tartom azt, hogy bölcseségben s alkotmánytisztletben megöszült királyunk, aki az ő nagy lelkének azzal adta csalhatatlan bizonyítékát, hogy a nemzet koronázási ajándékát a honvédek árváinak adva urbi et orbi önvédelmi jogosult harczchá kanonizálta a forradalmat — ha most tévedett is, hiszen elvégre ő is ember — az ő nagy szívében ne érezné azt, hogy nemcsak a magyarra áll a „Szózat“ ezen versora: „e nagy világ e kívül nincsen számodra hely“ — de ne érezné egyszerűen azt is, hogy bármit rejtsen sötét méhében a jövő, épp oly kétségbevonhatatlanul igaz az is, hogy az uralkodó háznak sincs biztosabb támasza, mint a magyar nemzetnek évszázadokon által bebizonyosodott tántorithatatlan királyhűsége.

A magyar nemzet most is készségesen vállalja tek. vármegyei közgyűlés a terhes áldozatot a véderő fejlesztésére. És már meg is hozta volna, ha abban az áldatlan, meggondolatlan és észszerűtlen technikai obstrukció meg nem gátolja. Most a kormánypárt és az ellenfél higgadt tulnyomó többsége megállapított képviselőházi rezolúció által éppen ezen technikai obstrukció lenne lefegyverezve. Ezen rezolúció nem kíván semmiféle vívmányt. Nem érint semmiféle királyi rezervált jogot. Még csak a véderőjavaslaton se követel semmiféle stiláris vál-

toztatást. Csupán annak aggályt kelthető némely kifejezését akarja az 1888. XVIII. törvénycikk alapján a rezolúcióban úgy magyarázni, hogy ez által minden keletkező nemzeti aggodalom meg legyen nyugtatva. Tehát egyszerűen a nemzet mostani jogállományának az alapján mozog. A megnyugtatóssal pedig egyszerűen a véderőtörvény tető alá hozását biztosítja s így egyaránt szolgálja a nemzet és a király jogait és érdekeit.

Azt, hogy ezen rezolúció meghozatalára a képviselőháznak autonóm joga van — senki, még a király se vonhatja kétségbe. Hiszen egyedüli célja a véderőjavaslat törvénynyé válhatása elől minden akadály elhárítása. Ertelhetetlen éppen ezért, hogy a korona ez iránt aggodalmat táplálhatna. Különbül tanácsos lesz Bécsben leszögezni azt, a mit Tisza István a munkapárt folyó hó 8 án tartott értekezletén oly világosan megmondott: „ha így megy a dolog, akkor a 67-es politika létjogosultsága megszűnik és Magyarországon teljes lehetetlen lesz 67-es politikát folytatni“.

És mindezek dacára tekintetes Vármegyei Közgyűlés mire ébredtünk a mult napokban?

Az a kormány, a mely visszaállította a maga hamisítatlan tisztaságában a Deák Ferencz 67-es politikáját; a világ legloyálisabb és leggouvernementálisabb politikát üző kormány, a mely a korona és a nemzet közös érdekében kilencz hónapja küzd a fékevesztett technikai obstrukcióval — éppen akkor, midőn eljutott annak a küszöbéhez, hogy a véderőreformot tető alá hozhassa — egyszerűen el lett bocsátva!

De tekintetes vármegyei Közgyűlés, az alkotmányértés nem ebben van. Hanem kétségtelenül meg van abban, hogy ezen elbocsátás megtörtént anélkül, hogy — ha voltak a királynak aggodalmai a rezolúció jogi természetéről — e részben nem hallgatott meg hivatott magyar államférfiakat, de az elbocsátás teljesen idegen és jogosulatlan tanácsosok által való félrevezetés alapján történt. Így bocsátott el ezen magyar kormány, a melynek a háta mögött ezen kérdésben csaknem az összes magyar nemzet áll!

És mivel ennek más indoka nem lehet, mint a jogosulatlan idegen befolyás, — ugyanazért szent hitem nekem az, hogy ha a jogosulatlan idegen tanácsosok által rosszul informált ausztriai császár, a hivatott magyar államférfiak által helyesen informált magyar királyra appellál, — ismét helyreáll a most megzavarodott államrend. A minthogy az nem is történhetik másképpen.

Csak hogy tekintetes Vármegyei Közgyűlés! bármily magas értéket képviseljenek is a meghívott államférfiak — még ez nem elég. Elementáris, de komoly és méltóságos módon meg kell nyilatkozni támogatásukra az egész magyar nemzeti közvéleménynek.

Megkezdte már a leghivatottabb fórum — a törvényhozás tagjai.

Szép családdal megáldott munkás életének legszebb jutalmát azonban akkor nyerte el, mikor három év előtt a „csizi“ előnévvel a magyar nemességgel lett kitüntetve.

De ha nem csalódunk, akkor volt az ő nemes lelke a legboldogabb, mikor a napi munka után megfáradva, családja körébe térhetett s nem régen még kicsi, ma már felnőtt gyermekeit leckéztethette. — Valóban minta férj, apa és jó barát volt, kinek szívé a legnemesebb emberi érények és cselekedetek hevitették s a jótékonyág gyakorlása is tündöklő tulajdonságai közé tartozott.

Most az erős férfi a nagy munka alatt, hirtelen 61-ik évében váratlanul összeroppant és a meleg sziv megszűnt dobogni. — De emléke él és minden tavasszal virágvasárnapkor visszavisszaszáll közénk s figyelmeztetni fog bennünket: úgy teljesítsétek földi kötelességeiteket, mint én, s akkor nyugodtan térhetek meg Atyátokhoz és számolhattok el sáfarkodásotokról mint én!

Mi pedig mély megilletődéssel és őszinte gyásszal kísérik ki nagy halottunkat és emlékezünk vissza mindég kegyelettel csizi Molnár Józsefre s arra kérjük a Mindenhatót, adjon neki csendes pihenést és nyugodalmat; árván hagyott családját pedig vigasztalja meg a válásba vetett erős hittel!

K.

*

vetelt meg, mint a mai modern fegyverekkel egy ütközetben elesett katonától.

Ő nem volt mint magánember a harc, és nem mint ügyvéd a per embere. Bárhol ellentétek merültek fel és ő hozzá folyamodtak a közbenjárásra, a beavatkozásra; ő első sorban mindig a béke olajágával, megfontolással és tárgyilagos logikával igyekezett a hullám fodrait elsimítani.

Hiszen a kik az ő irodájában mint patvaristák működtek, bizonyoságot tehetnek arról, hogy mérsékelt és megfontolt kijelentéseivel mindig azt hangoztatta a hozzá fordult ügyfeleknek: „Édes atyámfiai, óvakodjanak a pertől, mert az igen sok költségbe kerül.“ S csak ezután és csak akkor vállalta és vette fel a pert, ha emberi meggyőződése szerint arra megfelelő jogalapot talált. Alaptalan perbe sohasem avatkozott belé, annál kevésbé ugratta be ilyenbe feleit.

Kisérik őt el köztanácskozási termeinkbe. Mindenhol és minden alkalommal a legfontosabb és legbonyolultabb ügyekben nagyon sokszor az ő felszólalása volt az Ariadné fonala.

Közéleti szereplése olyan tiszta volt, mint a forrás kristály vize, melynek csörgedezésébe olykor-olykor, ha az alkalom hozta magával, komolysága dacára, még a humor hullámai is belévegyültek. Gondoljunk csak vissza még a nemrég mult időkre is. Minden nevezetesebb

ünnepély vagy gyűlés alkalmával Molnár Józsefnek jutott az ünnepi szónoklat megtartása s mindenkor az alkalmi tárgyhöz szólott és legtöbb esetben rögtönözve, mert ő a nyelv és szónak is nagymestere volt.

Hogy mennyire felismerték alkotó és szervező képességét és mennyire hajlott feléje a közbizalom, itten soroljuk fel mindazokat a megtisztelő és fontos posztókat, melyeket a köz és társadalmi életben nagy tudással és széles látókörrel betöltött:

Vármegyei tb főügyész, — a m. kir. Kuria ügyvédi tanácsának tagja, — az országos ügyvéd-egyesület állandó választmányának tagja, — a gömöri ref. egyházmegye tanácsbírája, — vármegyei és városi bizottsági tag, — a miskolci ügyvédi kamara választmányi tagja, — Rimaszombat diszpolgára, — a csizi jód-bróm fürdő r. t. igazgatósági elnöke, — a rimaszombati Takarékpénztár ügyésze, — a várm. közm. egyesület rimaszombati körének elnöke, — az ügyvédi kör elnöke, — a nemzeti munkapárt elnöke, — a vármegyei kaszinó választm. tagja, — volt tüzoltó főparancsnok, — a ref. egyház volt jogtanácsosa, — a főgimn. igazgató választmányának tagja, — a polgári olvasóköri disztagja, — az állami elemi és polgári iskolák gondnokságának tagja, — a közbirtokosság elnöke, — a korcsolyázó egyesület disztagja, — a konzervgyár r. t. igazg. elnöke stb.

Folyó hó 8-án Tisza István gyújtó ugyan, de egyben tárgyilagos azon indokolása alapján, a mely éppen azért volt kurucz, mert semmi kuruczodás nem volt benne — az általa benyújtott határozatot egyhangulag elfogadta a munkapárt.

Ugyanazon alapon áll a Kossuth — az Andrássy és talán két kivétellel a néppárt, a pártonkívüli függetlenségek értékesebb része, sőt a két demokrata képviselő is. Szóval a Justh-párt kivételével az egész képviselőház. A Justh-pártra pedig Kossuth Lajos ismét alkalmazhatná 1848-iki mondását: „a törpe minoritás pedig némuljon el.”

A főrendiház az élén báró Fejérváry Gézával és herczeg Windischgrätz Lajossal felállással és oly tapsviharral ünnepelte az elbocsátatását bejelentő Khuen kormányt, a melyet még e terem sohase látott.

De még ez sem elég tekintetes Vármegyei Közgyűlés. Meg kell nyilatkozniok a törvényhatóságoknak is.

Gömör-Kishontvármegye mindig az első sorban állott a törhetlen hazafiság és a királyhűség terén; de soha megfontolatlan tulkapásokra kapható nem volt. És mivel, a ki ma nem áll a Tisza Istvánnak a nemzeti munkapárt által elfogadott határozata alapján — az vagy tudva, vagy tudatlanul magyar hazánk bécsi ellenségeit szolgálja — miután mi abban különbözünk öseinktől, hogy ezek azt mondták: „vitam et sanguinem — sed avenam non” — mi ellenben azt mondjuk: „vitam et sanguinem et avenam” — de egyttal — mint ők tették, alkotmányunkba idegen beavatkozást nem tűrünk, és ha történt olyan — mint Tisza István miniszterelnök tette osztrák kollégájával — mi is visszautasítjuk a „distinguished foreignert; — a király iránti hűség teljes érintetlensége mellett — az elmondottak alapján van szerencsém következő határozati javaslatomat elfogadásra ajánlani:

1-ször: Üdvözölje a vármegye közönsége Tisza Istvánt azon monumentális államférfiúi beszédeért, a melyel a munkapárt által egyhangulag elfogadott határozatot indokolta;

2-szor: Üdvözölje az ugyanazon alapon álló Kossuth, Andrássy és néppárt elnökeit;

3-szor: Üdvözölje a főrendiház nagyérdemű elnökét: gróf Csáky Albint;

4-szer: Nyilvánítsa ki azt, hogy egészében a munkapárt által elfogadott határozat alapján áll;

5-ször: Üdvözölje az elbocsátott magyar kormányt s első sorban annak elnökét: gróf Khuen-Héderváry Károlyt, mert az idegen befolyás által megsértett magyar alkotmány inkorporációja ő;

6-szor: Irjon föl a képviselőházhoz, kérvén a véderőjavaslatnak a munkapárt által elfogadott Tisza féle határozat alapján leendő tető alá hozását és mivel soha annyira szükség nem volt arra, hogy ország-világ lássa, hogy Magyarország önálló állam — a czimer, zászló és jelvénykérdés mielőbbi megoldását;

7-szer: Keresse meg a társtörvényhatóságokat határozata támogatására.

Hanva, 1912. márczius 12-én

tisztelettel beadja:

Havay Zoltán,
vármegyei bizottmányi tag.

A közgyűlés méltányolni óhajtván a megye nagyfiának hazafias érületű gondoskodását és indítványának értékét, a következő határozattal vette tudomásul az indítványt:

„Őszinte elismeréssel és köszönettel fogadjuk a nagy tudással, bölcs belátással szerkesztett s hazafias mély érzéstől áthatott indítványt.

Mennyiben azonban törvényhatóságunk előbb benyújtott önnálló indítvány alapján kelt elhatározásából kifolyólag a kérdés érdemében 4414—912. sz. a. már intézkedett — s az e tárgyban hozott határozatunk különben is a tett indítvány irányító elveivel teljesen megegyezett, — ezen indítványt tudomásul véve, irattárunkban elhelyezni s megőrizni rendeljük.”

Meghívó.

A Gömör- és Kishontvármegyei ált. tanítóegyesület „Nagyroczei járás köré”-nek garam, murány és ratkóvölgyi tanítószáza: Süvetén f. évi április 10-én, szerdán d. e. 9 órakor az ág. ev. népiskolában tartja tavaszi gyűlését, a melyre ugy az egyesület t. tagjait, mint az iskolaügy jóakaróit meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: Lehnitzky István alelnök.

2. Pazar Gusztáv kövi-í ág. ev. tanító üdvözlése 40 éves szolgálata alkalmából. A kör nevében üdvözlő: Bellányi János Gömörirakos.

3. „Az iskola vezetői a községi közigazgatásban.” Előadók: Mánczos József Vashegy; és Némethy Kálmán Süvete.

4. „Szociális eszmék és a tanító.” Előadó: Zsitvay József, Nagyrőce.

5. „Az erkölcsi nevelés reformja.” Előadó: Czinczik Nándor Helpa.

6. Folyó ügyek.

7. Előterjesztések, indítványok.

8. Tisztujtás.

Jolsva, 1912. márczius 24.

Poltz József, járásköri elnök.

Jegyzet. Közébed — a süvetei kartársaink kedves családtagjainak szives és fáradságos közreműködése mellett — kizárólag a jelentkezők részére — készül.

Jelentkezni Némethy Kálmán urnál április 7-ig lehet. Egy teríték ára 3 korona.

A ki a szomszéd állomástól, vagy oda kocsit óhajt, a rendezőség az iránt is szivesen intézkedik, de ismét csak a jelentkezők részére.

Hirek és vegyesek.

Halálozás. A márcziusi szellő meglepetti a város számos épületén: vármegye, városháza, kir. törvényszék, tanintézetek, pénzügyintézetek, kaszinó stb. épületein kitűzött gyászlobogót; szomoruan zúgnak-búgnak a harangok s hangosan hirdetik a szívünk mélyébe zárt mélységes bánatot, mert nagy halottunk van, mert egy igazi nagyság, nemeslelkű, bőséges tudású, általánosan tisztelt és nagyrabecsült alakja közéletünknek nincs többé!... Nem egy oszlop, — mint mondani szokás — de társadalmi, egyházi, politikai, kulturális, általában közéletünk nagyarányú épületének egy egész hatalmas tömör fala omlott össze Molnár József elhunytával s ha körültekintünk s az ő kidöltével támadt ürt látjuk, elszorul, megremeg a szívünk, mert ugyan hol találjuk az övéhez hasonló nagy tudást, erős akaratot, munkakedvet és munkabírást, szóval minden a köz javára való rátermettséget. Lapunk más helyén megemlékezünk az elhunyt kiváló érdemeiről és egyéniségéről, s felsoroljuk jó részét azoknak a pozícióknak, melyeket betöltött, mert még azokon kívül alig volt olyan — fontos teendőkre hivatott — bizottság, melyben Molnár József tevékenységet ne fejtett volna ki. Ha végigtekintjük a sorozatot, nem egy olyan állás van megnevezve, mely maga is egy egész ember, minden tudását és buzgalmát igénybe veszi. És Molnár József minden dolgát pontosan és lelkiismeretesen végezte. Ezért dőlt ki idejekorán. A szórakozásokra, a pihenőre nem igen gondolt, s a sok munka megőrlte egyébként szívós, erős szervezetét. A kifejlődött főütőerdődaganat véget vetett a munkás közhasznú életnek, mely mindnyájunk előtt becses, értékes volt. — Folyó hó 28-án este fia István Budapestről megérkezett, vele néhány szót váltott, aztán elaludt örökre, 2 órakor halva volt. — A halálhír nálunk mindenkit rendkívül lesújtott, s mélyen megrendülve siettek egyesek és testületek a mélyen sujtott család előtt igaz, őszinte részvétüknek kifejezését adni. — Az elhunyt a mi lapunknak első megjelenése óta őszinte, igaz barátja, sokszor készséges jóindulatu támogatója volt, s halála felett mi is kifejezzük mély részvétünket s az elhunyt tiszta emlékét kegyelettel megőrizzük. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Id. Molnár József; öz. Molnár Józsefné Glos Gizella gyermekeivel: József, Gyula, István, Gizella és Arankával; Glos Arthur, Glos Barna, neje Mária Annával és gyermekeivel: Margit és Ilonkával; Glos Margit, férje Horváth Józseffel és gyermekei: Ilonka, Elemér és Olgával; Glos Vilma Glos Aranka; Molnár Miklós, Molnár András, Molnár Pál, Molnár Erzsébet férje Ferencz Mihálylyal és Molnár Julianna férje Szőke Istvánnal és gyermekeikkel fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett fia, felejtethetlen, hűséges hitvestársának, szelidlelkű, szerető jó édesatyjuknak, igazszívű jó testvér, vő és sógornak Molnár Józsefnek a rimaszombati takarékpénztár ügyésze, a m. kir. kúria

ügyvédi tanácsának s az országos ügyvéd-egylet állandó választmányának tagja, gömöri reform. egyházmegye tanácsbírája, Gömör- és Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsági tagjának stb. élete 61-ik, boldog házasságának 27-ik évében Rimaszombatban folyó évi márczius hó 29-én éjjel 2 órakor rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó márczius hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor Rimaszombatban fognak a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke lebegjen drága porai felett! Rimaszombat, 1912. márczius 29-én. — A rimaszombati takarékpénztár igazgatósága ügyésze elhunytáról, valamint az országos ügyvédszövetség rimaszombati köre külön gyászjelentést adtak ki.

Személyi hir. Dr. Zehery István kir. törvényszéki és fogházorvos ma vasárnap tér haza három heti távollét után Abbáziából.

Egy főszolgabíró ünneplése. A rimaszombati járás közszeretben álló főszolgabírája: Mária Gyula folyó hó 27-én töltötte be főszolgabírói működésének 15 éves évfordulóját. Ezen alkalomból a járás jegyzői, a kik rajongó szeretettel övezik nemesszívű és humánus gondolkozású főszolgabírójukat, márczius hó 28-án délelőtt testületileg tisztelegtek szeretett hivatalfőnökük előtt. A járás legidősebb jegyzője, Weizer Károly rimaráhói körjegyző szép szavak kíséretében tolmácsolta a járás jegyzői karának önzetlen szeretetét és hűséges ragaszkodását, mire az ünneplést mélyen meghatva fejezte ki köszönetét. Ezután az ünneplést a Heller-féle vendéglő nagytermében rendezett banketten vendégül látta a járási tisztviselői kart és jegyzőit. Az első pohárköszöntőt Bodnár Zoltán rimabányai körjegyző mondotta; igaz szavakkal ecsetelte főszolgabírójuknak nemes emberi tulajdonságait: mély igazságérzetét, fenkölt és humánus gondolkozását és nemesen érző atyai szívének tisztviselői iránt táplált atyai jóindulatát, beszédeben kifejtette, hogy a jegyzői kar nem pusztá udvariassági formaként, hanem szívének igaz sugallatát követve jött el, hogy igaz szeretetének és hűséges ragaszkodásának őszinte kifejezést adjon. Az ünneplést szívből jövő szép szavakkal köszönte az őszinte ragaszkodásnak ilyen szépen megnyilatkozott kifejezését és biztosította a jegyzői kart további atyai jóindulatáról. Pohárköszöntőt mondtak még: Dr. Szontagh Vilmos szolgabíró, Volkó Viktor járási számvevő, Szántó Sándor és Fűzi Rezső jegyzők. A szép alkalmi ünnep vig zenező mellett a késő esti órákig tartott. A munkás jegyzői kar pedig közszeretben álló hivatalfőnökének nemes emberi tulajdonságai által serkentve és ambicionálva oszlott szét munkahelyére, hogy megacélosodott munkakedvvel tovább szolgálja a sok munkával és nagy felelősséggel járó terhes közigazgatást.

Előléptetés. A király szászi Kovács Géza helybeli kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki. A kir. járásbírósg vezetőjének előléptetése bírói és társas körében őszinte örömet keltett.

Főherczegek a műteremben. Előkelő látogatók voltak vasárnap Holló Barnabás szobrászművész földink várbazári műtermében. József főherczeg gyermekei: József Ferencz főherczeg és László főherczeg keresték fel a művészt nevelőjük, Kratochwill Károly őrnagynak a kíséretében, hogy megrendeljék nála az idősebbik főherczegnek portait-szobrát. A szobor mintázásához Holló már a napokban hozzáfog és ehhez a fenség a műtermében fog neki modellt ülni. A főherczegek ezután alaposan körültekintettek a műteremben és József Ferencz, a ki maga is járatos a szobrászművészetben és ügyesen forgatja a mintázófát, elragadtatással nézte meg Holló legkiválóbb alkotását, Széchenyi István gróf akadémiai emléktáblájának eredeti mintáját, a kassai Rákóczi-emlékre készített pályakoszorúzott terveit és mindent-mindent, a mi az atelierben fel van halmozva. A fenségek majd egy órát időztek Holló műtermében.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Zádory Kálmán rozsnyói adóhivatali gyakornokot a szombathelyi kir. adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki.

Ügyvédi kamarai hir. A miskolczi ügyvédi kamara tudatja, hogy dr. Pétermann

Jenő ügyvédtet Nagyrőcze székhellyel a kamara lajstromába bejegyezte.

Tanulmány után. Megirtuk lapunkban, hogy *Kolbay* Sárka, a kiváló talentumu zongoraművész — kitűnően megalapozott zenei ismeretei és gyakorlata fejlesztése és a művészi oklevél elnyerése céljából Budapesten a Somogyi Mór jóhirű zeneiskolájában képezi magát. A szép reményekre jogosító fiatal művész mult héten a művészi oklevél elnyerése és a fővárosban aratott fényes siker után édes anyjával együtt hazaérkezett.

Doktorátus. *Kolbenheyer* Lajos rimabányai evangélikus lelkész derék és törekvő fia: *Kolbenheyer* Zoltán vasuti fogalmazó márczius hó 23-án Kolozsváron szép sikerrel tette le a doktorátust.

Eljegyzés. Mezöhegyesi *Hegyessy* István tb. szolgabíró, a mai napon tartja eljegyzését felsőkubini *Meskó* Miklós dr. vármegyei főorvos és neje *Gaál* Kornélia szép és kedves leányával *Boriskával*. Az eljegyzési hir széles körben öszinte örömet keltett.

Házasságok. Mult szerdán lépett házasságra Nagyrőczén *Fóris* Ferencz dr. kir. járásbírósi jegyző *Martinelli* Jolánkával, *Tóth* Kálmán nagyrőczi bankigazgató kedves unokahúgával.

Lipták László mikolcsányi ág. ev. tanító mult kedden kötött házasságot Gömörnánáson *Máthé* Ilonkával.

Halálozások. *Mocsár* Endre miskolci kir. törvényszéki jegyző, a kit saját kérelmére az igazságügyi miniszter a rozsnyói járásbíróshoz helyezte át, f. hó 22-én Miskolczon 34 éves korában hirtelen meghalt. A megboldogult fiatal özvegyet és két kicsi gyermeket hagyott hátra. Temetése nagy részvét mellett mult vasárnap volt Miskolczon.

Ungár Jónás helpai kereskedő mult héten Budapesten 61 éves korában meghalt. Az elhunyt a garamvölgyön tekintélyes ember volt s halála őszinte részvétet keltett.

Özv. *Vozáry* Pálné szül. *Plauka* Anna f. hó 24-ikén 90 éves korában városunkban elhunyt. 26-ikán nagy részvét mellett temették.

Nagyheti szertartások. A helybéli kath. templomban a nagyheti megható szertartások a következő rendben lesznek megtartva: Virágvasárnap délelőtt 10 órakor *Passió*. Énekli *Loja* Jenő káplán vezetése mellett az alkalmi vegyeskar. Szerdán, csütörtökön, pénteken délután 3 órakor a lamentációkat éneklék, még pedig a nagypénteki lamentációkat *Kolbay* Sándorné, *Grossné* — *Beliczky* Böske s *Rábelly* Kata fogják énekelni. Az istenitisztelet csütörtökön és pénteken délelőtt 9 órakor, nagyfeszombaton délelőtt 7 órakor, a feltámadás pedig délután 6 órakor kezdődik. — A nagypénteki és húsvéti szentbeszédet *Széman* Endre prépost betegsége miatt ez idén *Bencsik* Sándor vallástanárt fogja tartani.

Szülésznők vizsgája. A vármegyei közpórházzal kapcsolatos kerületi alsófoku bábaiskolában folyó hó 30-án volt a két hónapos tót tannyelvű kurzust befejező vizsga, melyen a tisztí főorvosok vettek részt s a vizsgán dr. *Löcherer* Tamás intézte a kérdéseket a növendékekhez. — Jelen voltak a vizsgán: dr. *Kovács* Sebestyén Endre kir. tan. Hontmegye, dr. *Kostyalik* Ferencz Zólyommegye, dr. *Meskó* Miklós Gömör-Kishontvármegye tisztí főorvosa s a lipócmegyei tisztí főorvos helyett: dr. *Hoffman* M. járásorvos.

Hivatalvizsgálat. A kerületbeli kir. adóhivataloknál most rendelt el és tartotta meg pénzügyigazgatóságunk az első évi rovincsolást és ügykezelési vizsgálatot. Városunkban ezen funkcióra ki lett rendelve *Szombath* György pénzügyi tanácsos, pénzügyi igazgató-helyettes és *Szakall* Andor pénzügyi számvizsgáló vezető mellett *Dapsy* Rudolf pénzügyi számvizsgáló, *Krajcsák* Dezső és *Pitta* Rudolf pénzügyi számellenőrökből álló kirendeltség. A vármegye képviselőjében dr. *Fornet* Gyula főjegyző jelent meg.

Ismeretterjesztő felolvasások. A mult vasárnap délutánján volt a helybéli kath. olvasóklubban a nagybőjt folyamán a negyedik előadás. Ezuttal „Nyugat-Magyarország s a Tátra” került bemutatásra. Szünet alatt *Boga* Jolán tanítónő bilencselte le remek szavallatával

a nagyszámú közönséget. Váradi Antálnak „Stella Maris” czimű gyönyörű költeményét szavallta oly érzéssel s hangsúlyozással, hogy könyvet csalt a hallgatóság szemébe. Óriási éljenzés és taps jutalmazta a gyönyörkődttét szavallatot. — Ma délután 4 órakor „Dunán túl” 70 szines képen lesz bemutatva. Az előadást *Hajdu* Ernő fogja tartani. Szünet alatt humoros képek fogják szórakoztatni a közönséget.

Hitközségi gyűlés. A helybéli izraelita hitközség évi rendes közgyűlését április hó 4-én csütörtökön délután 1/4-ór tartja.

A rimaszombati keresk. tanonciskola segélyezésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur az 1911–12. tanévre 400 korona államsegélyt engedélyezett.

Vizbefult gyermek. Cserencsényben folyó hó 24-én *Klaudinyi* Béla ottani 2 1/2 éves Béla nevű kis fiu a Rimába fult. A paplak mellett a víz partján játszottak a gyermekek s a kis fiu a fűzfa ágára egy zsineget dobott, mely az ágon megakadt s azt a kis fiu vissza akarta rántani. E közben az ág ides-tova himbálódzott, a zsineg sem engedett s a huzogatás közben a kis fiu beesett a vízbe, melynek erős árja magával ragadta a szegény kis gyermeket. Társai kiáltására összecsiszódult a nép, de már csak a holttestet fogták ki a vízből. A vizsgálatot megindították, hogy nem terhel-e valakit mulasztás vagy gondatlanság s a kis fiu hulláját dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró jelenlétében folyó hó 25-én a kir. törvényszéki orvos helyettese: dr. *Kármán* Aladár és dr. *Bleier* Leo körorvos felbonczolták. A kis gyermeket a község lakóinak nagy részvete mellett 26-án temették el.

Adóhivetés felülvizsgálata. *Helb* István miniszteri titkár városunkba érkezett, hogy a kir. pénzügyigazgatóságunknál a folyó évi házadó kivétési munkálatokat felülvizsgálja. Az új házadónak ugyanis ez idő szerint már két éves multa van. A pénzügyminiszter arról akar megbiztja utján közelebbi meggyőződést szerezni, vajjon miként lettek az új házadónak rendelkezései a gyakorlatban érvényesítve.

Iskolalátogató a főgimnáziumnál. A helybéli egy. prot. főgimnáziumhoz az idén rendkívüli iskolalátogató is jön. *Fischer* Miklós iglói főgimn. igazgató, a ki az országos közoktatási tanács tagja, meg fogja látogatni a rimaszombati főgimnáziumot az iskolai év hátralévő részében, — tanulmányozni fogja az ügyek menetét és berendezését és tanulmányáról jelentést küld a miniszteriumnak.

Református papi gyűlés. Mostanában folytak a református egyházmegyékben az évenként szokásos szakgyűlések, a mikor egy-egy kisebb vidék papsága összefűn ügyeit megbeszélni az egyházmegyei gyűlés előtt. Folyó hó 28-án Rimaszombatra jött össze tanácskozásra a Rima vidék papsága, — tanácskozás után a Tompa szállóban tartottak közebédet.

Húsvéti szünet. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban tegnap, 30-án délelőtt mentek szét a tanulók a szokásos két heti húsvéti vakációra; az előadások április hó 15-én kezdődnek. Az állami polgári leányiskola és az elemi iskolák előbb kezdték a szünetet, belevé a vásár 2 napját, de ezekben előbb is kezdődik a tanítás, április 10-én.

Pénzintézeti tisztviselők gyűlése. A Nógrád-, Hont- és Gömöri Pénzintézeti Tisztviselők Egyesületének Gömöri Osztálya f. hó 24-én d. u. 4 órakor *Jolsván* a *Jolsvai* Takarékpénztár tanácstermében élénk lefolyású vándorgyűlést tartott, melyen az elnöki tisztet *Hoffmann* Miksa vezérigazgató töltötte be. Jelen voltak a helybéli és vidéki tagokon kívül a takarékpénztárak vezértérfaival kevés kivétellel. *Müller* Vilmos egyesületi elnök az egyesülés céljával ismertette meg a jelenlévő igazgatósági tagokat. A mult rozsnyói gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után *Szentiványi* Dezső titkár előterjesztette a Pénzintézeti Tisztviselők Országos Egyesületének csatlakozásra való felhívását. Élénk eszmecsere után a vándorgyűlés a központi egyesület alapszabály tervezetének áttanulmányozása céljából *Fekethe* Nándor védnök elnöksége alatt *Müller* Vilmos, *Farkas* Gyula, *Ozmits* Endre és *Szentiványi* Dezső választmányi tagokat kiküldi. Együttal elhatározta, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmával egybehívandó országos congressuson

a képvisellett *Müller* Vilmos, *Farkas* Gyula és *Szentiványi* Dezső tagokat bizza meg. Több apróbb dolog megbeszélése után *Müller* Vilmos elnök tartott tartalmas s az érdeklődést mindvégig lekötő felolvasást a pénz és a pénzintézetek keletkezésének történetéről. A tudományos készséggel előadott értekezést a gyűlés nagy tetszéssel fogadta és jegyzőkönyvi elismeréssel honorálta. A gyűlést este 7 órakor a *Korona* vendéglőben társas vacsora követte. Kilenc órakor a társaság felvonult a nagy terembe, hol a tánc *Jolsva* szép leányaival reggelig tartott. — A vendégeket a takarékpénztár igazi gavalléros vendégszeretetenben részesítette.

A kerülő puskája. Nagyrőczén f. hó 25-én az erdőben a cigányok fát szedtek, s odajött *Tomí* Pál kerülő, kivél a cigányok összeszólalkoztak, *Zubák* György muzsikás a kerülő öccsétől a botot el akarta venni és a dulakodás közben a kerülő védelmi eszközét: puskáját válláról lekapta s *Zubák*ot meglötte. A bal kezén és jobb szemén súlyosan megsérült a cigány, kit alaposan megrévezve f. hó 25-én a közpórházba szállították.

Katonai pályázat. A m. kir. honvéd Ludovika akadémiában az 1912–1913. évek elején egy pályázati illetve vármegyénknék egy gróf *Buttler*-féle teljesen ingyenes alapítványi helye üresedik meg. A vármegye tehát egy ifjut fog e helyre választani és bemutatni. Az ez iránti kérvények a törvényhatósági bizottsági közgyűlésre ezimezve alispánunknál adandók be f. évi május hó 15-ig. Az erre vonatkozó, valamint a honvéd reáliskolákba vonatkozó pályázati hirdetmény a vm. Hivatalos Lapjában a jövő csütörtöki számban fog közzététni, de e mellett azok jbeli főszolgabíráknak és v. polgármestereknek is kiadatnak, hol, valamint az alispáni hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők az összes felvételi feltételek.

Sikerült szalonka húzás. A felső Rimavölgyéről kapjuk a hirt, hogy ott oly bőségesen húznak a szalonkák, miszerint *Bobok* Tivadar társulati erdőmester Rimabrézón egy este 3 szalonkát hozott aggatékra.

Védterület megállapítása. A csizi jódbróm gyógyfürdő védterülete megállapításának hivatalos felülvizsgálata április hó 4-ikén a helyszínén megy végbe s azon a vármegye képviselőjében az alispán, főorvos, főszolgabíró vesz részt. A hivatalos tárgyalási aktuson a belügyminiszterium és a pénzügyminiszterium kiküldött képviselői is résztvesznek.

Siketnémák felvétele. A siketnémák „Cházár András” áll. s. jolsvai intézetének első osztályába a f. évi szept. hó elsejével kezdődő 1912–1913. iskolai évre 30 — hat-tizenegy éves kóru — siketnéma és nagyothalló növendék fog nemre és vallásra való tekintet nélkül felvétetni. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter rendelete értelmében első sorban a Gömör-Kishont-, Abauj-Torna-, Szepes- és Sárosvármegyék területén élő siketnémák kérvényei veendő figyelembe. Beszédképtőség, dadogók, hebegők stb. szintén felvétetnek. Közelebbi felvilágosítást szives készséggel ad az intézet igazgatósága.

Jolsvai vásár. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltet, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint *Jolsva* r. t. városban a folyó évi április hó 20-ára eső országos kirakó- és állatvásár ez évben kivételen április hó 24-én tartassék meg.

Meglőtt cigány. Rimasiományban f. hó 28-án *Berki* Aladár cigányprimást *Nagy* János kerülő bal karján meglötte. Beszállították a kórházba.

A kereskedelmi bank új vasutja.
A Grünwald-Testvérek és Schiffer budapesti építő céggel együtt a pesti magyar kereskedelmi bank építi a Rimaszombat—poltári új vasutat s a minisztertől nyert engedély jogositvány alapján a vasut építésére és üzemben tartására részvénytársaságot alakít. A vállalkozó cég az építési szerződésből öt megillető mindennemű jogát a kereskedelmi bankra ruházta.

Vasuti elgázolás. A Bánréve—dobsinai vasuti vonalon Abafala mellett f. hó 28-ikán reggel 5—6 óra tájban a vágányok közt halva találták Garsó Rudolf 40—45 éves abafalai illetőségű embert. A szerencsétlent a reggeli vonat elgázolta. A tornaljai kir. járásbíróság a kir. ügyészség felhívására a törvényszéki boncolást f. hó 28-ikán délután megejtette s azt tornaljai orvosok végezték a vonalon levő 1. számú őrház mellett. A vizsgálat megindult.

Meglőtt kőmives. Klenőczon folyó hó 24-én Tomsik Péter 20 éves kőmives segédét, ki este 9 órakor a koresma udvarán társával keresztül ment s ott a cselédeánnyal rendelkezett, Berger Adolf koresmáros revolverrel meglötte. A sérültet másnap a kórházba szállították.

Megtalált hulla. Megirtuk lapunk múlt számában, hogy Rimavarbóczon folyó hó 17-én Szabó Pál alsó, egy ottani 85 éves öreg ember kiment a Rimapartra fűzfavesszőt vágni s néhány vessző levágása után beesett a vízbe, mely elsodorta a szerencsétlen embert, kinek aztán nyoma veszett. Keresésére indultak s azóta mindig kutatták, de eredménytelenül. Végre folyó hó 24-én a már feloszlásnak indult holttestet megtalálták 10—15 lépésnyire a levágott fűzfavesszőktől. Bűncselekmény nem forogván fenn, a kir. ügyészség a hulla eltemetésére az engedélyt megadta.

Betörés és lopás. Dianiska Jánosné tiszolci lakos f. hó 22-én a lakásából egész családjával kiment a mezőre dolgozni, mire hazakerkezett, lakását kifosztva és a szekrényeket feltörve találta s abból 24 korona értékű ékszereket elloptak. A tetteseket Bohácsik Mihály és fia Bohácsik Tamás erdőközi lakosok személyében kinyomozta a csendőrség és a rimaszombati kir. ügyészség fogházába folyó hó 24-ikén be-
kísérte.

Bosszuálló fiu. Nyustyán f. hó 10-ikén ifj. Koczka András karkusz már 4 éve ágybafekvő beteg édes atyját azért, mert őt dorbézolása miatt megdorgálta, egy székkel úgy fejbe ütötte, hogy a beteg ember súlyos sérülést szenvedett. A kir. ügyészség a nyomozást elrendelte.

A kiadóhivatal üzenete.

L. L. Mikolcsány. A lap pontosan expedíátott. A hiba csak a postán lehet.

TORNALJÁN a piacz-téren egy bolthelyiség

kiadó. — Bérlo kívánságára portálal lesz kibővitve. — Czim: 2—3
BLICZ GÉZA Tornalja.

Igen szép fegyver- és agancsgyűjtemény,

közte több érdekes példány, jutányos áron eladó. — Bővebb értesítést ad
1—3 a kiadóhivatal.

Kiadó lakás.

Andrássy-utca 1. számú házban egy szép három szobás lakás földszint, májustól bérbé vehető. — Ertekezni lehet: 8—*

ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel.

Monogram-himzés.

Fehér és színes monogram-himzést elvállal mérsékelt díjazás és pontos kivitel mellett: ::

Mácsánszkyne-Tóth Irén

:: (Kossuth utca 7 szám.) ::

Pályázat építkezésre.

Az **Osgyánban** építendő róm. kath. plébániára pályázat hirdettetik. — Költségvetés összege: 22000 korona. — Föltételek megtudhatók az osgyáni róm. kath. plébánia hivatalban. — Pályázati határidő 8 nap. :: ::

Emeletes ház,

fent 6, lent 5 és 3 szobás lakásból pin-cézve, tágas udvar, 2 istálló, kocsiszin, mosókonyha stb.-vel, Rimaszombatban örök áron eladó. — Levélbeni megkeresés: RAISZ mérnök Diósgyőr, vagy MARI-KOVCSKY GÉZA Rimaszombat. 3—*

Van szerencsém tiszteletteljesen közölni, hogy a rimaszombati vízművet építő

BERNSTEIN, KÁLDOR és BECSEY

czégnél viselt állásomról leköszönvén, a mai napon ::

Hlozek János

helybeli műlakatossal társas céget alapítottam **házi vízvezeték és csatornázás berendezések létesítésére.** Midőn e szakmában eltöltött évtizedes tevékenységemre hivatkozva, kérem közös czégünk iránt igen becses pártfogásukat, egyben műszakilag kifogástalan, szolid munkáinkkal igyekezni is fogunk arra minden tekintetben részolgálni. — Rimaszombat 1912. évi márczius hó 30-ikán.

Kiváló tisztelettel:

KISS JÓZSEF.

Előtervezéseket, költségelirányzatokat, részletes költségvetéseket díjtalanul készítünk. Végzett munkánkért írásbeli jótállást vállalunk. — Előnyös árak és fizetési feltételek.

HLOZEK és KISS
MŰSZAKI VÁLLALATA.

Hámos Árpád kertészetében

Tornalján mintegy 1000 drb. igen szép, különféle színű 2—3

rózsaoaltvány

= darabja 80 fillérrjével eladó. =

Jó megjelenésű intelligens fiatalember — kedvező fizetési feltételek mellett —

biztosítási kultiszviselőként

felvétetik. — **Ajánlatok:** „MAGYAR BIZTOSÍTÓ” cím alatt e lap kiadóhivatalában. 3—4

Valaszky Rezső

× óra- és ékszerüzletében ×
egy jó házból való fiu

tanulóul felvétetik.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Deák Ferencz utca 12. szám alatt **szijgyártó műhelyemet** lévő építkezés miatt **márczius 18-tól** ugyanoda az udvarba helyeztem át. 3—3
Tisztelettel: **Dániel Ferencz** szijgyártó.

A Tompa-szállodában

egy liter **KADARKA-SCHILLER** bornak az ára — utcán át kimérve — **64 fill.** — R. szombat, 1912. márczius hó.

4—3 **GEDE ISTVÁN** vendéglős.

Eladó házak.

Szijjártó-u. 28. sz. alatt, a tamásfalvai utcára néző két lakóház — az egyik 2 szobás, a másik 4 szobás, mindegyik alatt pince és hozzá mindenféle mellék helyiségek — szabad kézből eladó. — Venni szándékozók felvilágosításért forduljanak a tulajdonos: ::

CSEH ISTVÁN
városi közgyámhoz 5—*

A tavaszi idényre

kitünő minőségű

férfi-, női- és gyermek-czipők

nagy választékban kapható: 2—2

Kovács Zsigmond-féle

czipőüzletben, Rimaszombat Deák Ferencz-utca 8. sz.

„66“

a XX. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

RIMASZOMBAT, Andrassy-utca 1. sz.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron :: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:: (Kaszinó-épület.) ::

Akar Ön

tartós, könnyű hajtású strapa

kerékpárt olcsón vásárolni?

ugy forduljon bizalommal

Valaszky Rezső

ujjonnan megnyitott óra-, ékszer- és kerékpár-üzletéhez

Rimaszombatban.

Különlegesség új rendszerű dupla áttételes

hegymászó kerékpárokbán.

Nagy választék kerékpár alkatrészekben.

Régi kerékpárokat a legmagasabb árban beváltak vagy javításba elfogadok.

Alulírott tisztelettel hozom a n. é. hölgyközönség b. tudomására, hogy Budapesten, a legelsőrendű fodrászüzletben a

női hajfésülést

tökéletesen elsajátítottam; ugyszintén az ondolálást is teljesítem. A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:

MÁLIK ILONKA

Kishid-utca 2-ik szám.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk Rimaszombat város nagyérdemű közönségének tudomására, hogy alólírottak a helyben végzendő vízvezetési házi berendezések s csatornázási munkák szerelésére társultunk. A vízvezeték házi berendezési tárgyairól Zsuffa Kálmán üzleti helyiségeiben Deák Ferencz-utca 24. házszám alatt közös

MINTA RAKTÁRT

nyitottunk. Kérjük annak megtekintését. — Felszólításra díjmentes részletes költségeliránnyal szolgálunk. — Rozsnyón és a fővárosban s több külföldi városban a téren szerzett tapasztalataink s ily munkát állandóan végzett személyzetünk teljes garanciát nyújtanak. Az általunk szerelt berendezésekért s árukért szavatolunk. — Szives érdeklődést, megkeresést vagy megbízást akár Zsuffa Kálmán, akár Lipták és Juhász Rozsnyón ezimén kérünk.

Tisztelettel:

Zsuffa Kálmán, Lipták és Juhász.

MEGHIVÓ.

A CSÍZI JÓD-BRÓM-FORRÁS FÜRDŐ RÉSZV.-TÁRSASÁG RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT

Csizen az 1912. évi május hó 5-ik napján a részvénytársaság eddigi emeleti nagy termében d. e. 10 órakor tartja.

Ennek tárgyai lesznek:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelőbizottsági jelentés.
3. Igazgatósági és felügyelőbizottság által tett indítványok úgy az ezekre teendő észrevételek s együttesen a kettőnek letárgyalása s azok feletti döntés.

4. Esetleges egyéb indítványok.
- A megjelölt helyre és időben a részvényes közönséget tisztelettel meghívja
Rimaszombat, 1912. március 23.

Az igazgatóság.

A csizi jód-bróm-forrás fürdő részvénytársaság 1911. évi mérlege.

Tartozik.	Veszteség és nyereség-számla.		Követel.	
	korona	fill.	korona	fill.
Veszteség			Nyereség	
Kamat-számlán	2803	66	Bérszobákon	660 44
Irodaköltség-számlán	736	93	Vendéglőüzleten	666 20
Hirdetési	1279	33	Izzasztó-pokrőczon	16 —
Igazgatási	10119	38	Fürdőüzleten	19354 61
Adó és illeték	4677	77	Ivóvíz szállításon	9719 60
Tiszta nyereség	10799	78		
	30416	85		30416 85

Tartozik.	Mérleg-számla.		Követel.	
	korona	fill.	korona	fill.
Vagyon			Teher	
Pénztári készlet	20928	92	Tőke-számla	582230 90
Gyógyforrások, kutak	421218	55	Törlesztéses kölcsön	53865 78
Telkek	26521	48	Hitelezők	3848 48
Épületek	76834	62	Nyereség veszteség számla	10799 78
Felszerelések	69664	33		
Leltár	26825	56		
Anyagkészlet	5967	15		
Betektetés Horváth-telken	1470	81		
Üvegház	813	52		
Letét	500	—		
	650744	94		650744 94

